

Megemlékezés

ZOLTAI TIBOR

1925 – 2003

A Magyar Tudományos Akadémia X. Földtudományok Osztálya és a magyar geológustársadalom mély megrendüléssel értesült arról, hogy az ásványtan és kristálytan nemzetközileg elismert magyar származású tudósa, Zoltai Tibor, az MTA külső tagja, St. Paul-i (USA) otthonában, életének 77. évében, 2003. július 13-án elhunyt.

Zoltai Tibor Győrött született 1925. október 17-én. A II. világháború után szüleivel együtt kivándorolt Amerikába. Alkalmazott földtanból a Torontói Egyetemen szerzett diplomát, majd 1959-ben a Massachusettsi Egyetem geológia szakán folytatta tanulmányait, ahol 1963-ban ásványtan és krisztallográfia tárgyakból doktorált. A Minnesotai Egyetem Geológiai Tanszékén kezdte meg oktató- és kutatómunkáját, ahol 1963-tól 1971-ig tanszékvezető volt, majd nyugdíjba vonulásáig, 1991-ig egyetemi tanárként működött.

Egyeteme tiszteletbeli professzori és díszdoktori címmel ismerte el munkásságát. Az Amerikai Földtani Társulatok Föderációja 1983-ban Kiemelkedő Munkásságért-díjjal tüntette ki. A Miskolci Egyetem 1989-ben díszdoktori címmel fejezte ki megbecsülését. Számos elismerése mellett különösen nagyra értékelte, hogy a Magyar Tudományos Akadémia 1990-ben külső tagjává választotta.

Legfontosabb kutatásait a kristályszerkezet-meghatározás és -pontosítás, és az

ásványok kristályszerkezeti alapú rendszerezése területén végezte. Világhírré tett szert a szilícium-dioxid nagy sűrűségű, nagy nyomáson keletkező módosulata, a coesit kristályszerkezetének vizsgálatában elért eredményeivel, valamint a serpentin ásványok kristálykémiái rendszerezésével. Nagy fontosságúak az azbeszt keletkezésével és rákkeltő hatásával kapcsolatos kutatásai is.

Több mint 70 tudományos cikk szerzője. Egyik legjelentősebb műve műve James Stout professzorral közösen írt kézikönyve, a *Mineralogy: Concepts and Principles*, amely 1984-ben jelent meg, és számos egyetemen tankönyvként alkalmazták.

Az USA-ban tett alapítványával létrehozta a Zoltai Nemzetközi Ösztöndíjat, amivel a magyar doktori ösztöndíjasokat, és a Magyarországra iránt érdeklődő más nemzetiségű doktori ösztöndíjasokat kívánta segíteni az USA-ban és Magyarországon.

Zoltai professzor szoros kapcsolatban állt a magyar tudományos, főként felsőfokú oktatási intézményekkel, nemzetközi tudományos szervezetekben is segítette a magyar tudomány képviselését. Figyelemmel kísérte és támogatta az 1995 óta Magyarországon évente megrendezett HUNGEO-konferenciát, a magyar származású földtudományi szakemberek tanácskozását.

Emlékét a magyar geológustársadalom tisztelettel őrzi.

Póka Teréz

a földtudományok kandidátusa